

Model M Slovenia and its impact to the society

Anita Hrast, MSc,
IRDO - Institute for the Development of Social Responsibility, Slovenia,
anita.hrast@irdo.si

Martina Rauter, PhD,
Martina Rauter s.p., Maribor, Slovenia
martina.rauter6@gmail.com

Monika Rajšp,
Monika Rajšp s.p., Maribor, Slovenia
rajsp.monika@gmail.com

Abstract:

Model M means to be young and to be a model for others (the Role Model) how to find innovative employment, or create your own employment, and thus become and remain an active citizen. The purpose of the Model M Slovenija project was to empower young people with training, networking, counselling and active participation in society to create their own Models of Success. In this article, we show how we in IRDO institute already in 2014 have calculated (using the SROI calculation), that each EUR of the contribution to the Model M project is returned to the society within three years. This actually happened, since in 2016 IRDO acquired a project Model M Slovenia that multiplied for 10 times the funds invested in the pilot implementation of a similar project in the Podravje region.

Key words: Model M, young, employment, Social return on investment, impact measurement, social responsibility

Model M Slovenija in njegov vpliv na družbo

Povzetek:

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim (Role Model), kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno zaposlitev ter tako postajaš in ostajaš aktiven državljan. Namen projekta Model M Slovenija je bil mlade z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo v družbi opolnomočiti, da bodo ustvarili svoje lastne Modele uspeha. V tem prispevku prikažemo, kako smo že leta 2014 v inštitutu IRDO s pomočjo kalkulacije SROI izračunali, da se vsak vložek v EUR v projekt Model M v treh letih družbi povrne. To se je dejansko zgodilo, saj je leta 2016 IRDO pridobil projekt Model M Slovenija, ki je podeseteril vložena sredstva v pilotno izvedbo podobnega projekta v Podravju.

Ključne besede: Model M, mladi, zaposlovanje, Social return on investment, merjenje učinkov, družbena odgovornost

Model M pomeni biti mlad in biti model uspeha

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim (Role Model), kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno zaposlitev ter tako postajaš in ostajaš aktiven državljan. Namen projekta Model M Slovenija je bil mlade z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo v družbi opolnomočiti, da bodo ustvarili svoje lastne Modele uspeha.

Skozi celoten program usposabljanja so mladi s pomočjo praktičnih nasvetov različnih strokovnjakov in podjetnikov ter na podlagi vrednotenja lastnih kulturnih (znanje, izobrazba, veščine), socialnih (družbeno okolje, socialni sloj, družbeni status) in psihosocialnih potencialov (osebnostne značilnosti in usmeritve) oblikovali lastne karierne ali poslovne načrte ter jih s podporo inštituta IRDO in partnerjev tudi uresničili.

S projektom Model M Slovenija smo v letih 2016–2018 želeli:

- povečati zaposljivost in zaposlenost mladih v starosti od 15. do vključno 29. let na trgu dela v vsaj sedmih statističnih regijah Slovenije (v podjetjih in nevladnih organizacijah ter drugod);
- prispevati k večji raznolikosti pristopov k zaposlovanju mladih (inovativno iskanje zaposlitve, ustvarjanje lastne zaposlitve preko lastne pravne osebe) s pomočjo podjetniških mrež, regijskih gospodarskih zbornic in kariernih centrov pri univerzah v posameznih regijah ter s pomočjo mladinskega dela in sodelovanja z nevladnimi organizacijami;
- okrepiti kompetence mladih za aktivno državljanstvo in spodbuditi družbeno priznanje teh kompetenc s programom usposabljanja, podelitvijo nagrad mladim za najboljše karierne in poslovne načrte ter s povezovanjem mladih s podjetniki in nevladniki in promocijo le-tega;
- usposobiti regijske organizacije v mladinskem sektorju za naslavljanje in reševanje problema brezposelnosti mladih in s tem na trajnostni način okrepiti kompetence mladinskih delavcev, mladinsko delo in njegov družbeno-gospodarski potencial, tudi s pomočjo Train the trainer programa zanje.

Nastanek in razvoj Model M Skupnosti

Projekt Model M Slovenija je nadgradnja pilotne izvedbe projekta Model M (Podravje: 2012–2013 Model M, 2014 Model M, 2015 Model M Express, 2016 Model M R(e)volucija) v letih 2012–2016 in je pomenil širitev tega programa usposabljanja mladih v druge statistične regije, na podlagi triletnega preizkušanja programa v regiji Podravje. V tej regiji se v izogib dvojnega financiranja projekt Model M Slovenija v času trajanja tega projekta ni izvajal.

Projekt Model M Slovenija je inštitutu IRDO doprinesel širitev mreže delovanja v sedem novih statističnih regij (Pomurska regija, Savinjska regija, Jugovzhodna Slovenija, Osrednjeslovenska regija, Gorenjska regija, Goriška regija, Obalno-kraška regija). Vzpostavil je možnosti sodelovanja z 118 novimi mladimi udeleženci projekta, več kot 80 predavatelji iz prakse in več kot 14 novimi regijskimi partnerji, ki so pomagali pri izvedbi projekta.

Predstavljal je most med teorijo in prakso pri usposabljanju in zaposlovanju mladih ter obogatil tudi po vsebinski plati delo inštituta IRDO. Nadgradil je pilotno izvedbo tovrstnega usposabljanja, ki je bila v nekaj letih prej (2012–2015) testirana v regiji Podravje, projekt Model M Slovenija pa je omogočil njeno diseminacijo in nadgradnjo še v druge regije po Sloveniji. Dodatno je dvignil prepoznavnost inštituta in vseh vključenih v projekt. Omogočil je dve zaposlitvi v inštitutu in delo

več kot 80-tim strokovnjakom po pogodbi (usposabljanje, svetovanje, avtorska in druga strokovna dela) ter več kot 50 mladim nove zaposlitve pri drugih delodajalcih.

Kako poteka delo v Model M projektih?

Najprej izpeljemo informativni sestanek, na katerem predstavimo naš način dela skupaj z modeli, ki so že opravili Model M usposabljanje. Na informativnem sestanku sprejemamo prijave za usposabljanje.

Prvi dan usposabljanja je praviloma prvi dan v tednu, torej ponedeljek, do sedaj je usposabljanje trajalo 6 tednov, po 2 ali 3 dni na teden. Naš glavni cilj je bil, da smo imeli dovolj časa za kvalitetno delo z mladimi, kar traja praviloma dalj časa.

Model M Slovenija usposabljanje je bilo sestavljeno iz 6 modulov:

- 1. *JAZ IN MOJI NAČRTI: Odkrivanje lastnega poslanstva, sposobnosti in omejitev – skupinska predavanja in diskusije*
- 2. *Načrtovanje kariere in poslovno okolje - skupinska predavanja in diskusije, ogledi dobrih praks*
- 3. *Svetovanje (skupinsko in individualno)*
- 4. *Spoznavanje poslovnega in zaposlitvenega okolja - skupinska predavanja in diskusije, ogledi dobrih praks*
- 5. *Iskanje priložnosti za delo in ogledi dobrih praks*
- 6. *Predstavitev lastnega kariernega ali poslovnega načrta: ZAKLJUČNI POSVET*

Več kot 100 ur odkrivanja, spoznavanja, učenja, svetovanja s strani odličnih predavateljev in svetovalcev je bilo izpeljanih skoraj v vsaki regiji. Zato, da so mladim ustvarjali svojo prihodnost. In prihodnost nas vseh.

Da se je splačalo vložiti v takšen projekt, pa prikazujemo v nadaljevanju. Namreč že leta 2014 smo za regijo Podravje naredili izračun družbenega povračila za vložena sredstva v projekt Model M v Podravju.

Študija in model merjenja družbenih učinkov socialnih podjetij

V Inštitutu IRDO smo v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravili Študijo o merjenju družbenih učinkov socialnih podjetij. Avtorji študije smo bili zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, Sabina Kojc, Anita Hrast. Delo je potekalo spomladi 2014, zaključno poročilo o izvedbi del smo pripravili junija 2014.

V okviru te študije je nastal model merjenja teh učinkov, s katerim lahko socialna podjetja ovrednotijo rezultate svojega dela in jih učinkovito predstavijo širši javnosti in drugim zainteresiranim (sofinancerji, investitorji, managerji). Dne 6.6.2014 smo v Ljubljani organizirali delovno srečanje z delavnicami na temo merjenja družbenih učinkov socialnih podjetij, ki se je je udeležilo petnajst predstavnikov slovenskih socialnih podjetij. Z njimi smo priložena navodila, model izračuna in vprašalnik še nadgradili in vanje vključili njihove dopolnitve.

Na srečanju smo predstavili tudi pomembne vidike o merjenju družbenih učinkov in pozitivni vpliv takšnega merjenja za uspešno poslovanje socialnih podjetij. Predstavili smo dva praktična primera uporabe nastajajočega modela merjenja družbenih učinkov slovenskih socialnih podjetij, eden

izmed teh je bil projekt Model M, ki ga je v Podravju izvajal inštitut IRDO. V okviru delavnice so se socialna podjetja lahko sama preizkusila v testnem oblikovanju in merjenju družbenih učinkov lastnega socialnega podjetja (naknadno).

S pomočjo delavnice so udeleženci dobili predvsem vpogled v kompleksnost tovrstnega merjenja, hkrati pa jim je bila v pomoč pri poslovanju tudi dolgoročneje. Pomagala jim je strukturirano razmišljati o ciljih, ki si jih v socialnem podjetju zastavljajo, o načinu poslovanja, potencialnem tržišču, pridobivanju finančnih sredstev ter pri jasnejšem oblikovanju in komuniciranju lastne identitete, o finančnem ovrednotenju lastnih aktivnosti in dosežkov, ki jim pomagajo pri pridobivanju prihodkov. Skupaj z udeleženci delavnice in razprave smo soustvarili prilagoditve slovenskega modela merjenja družbenih učinkov v smeri njegove večje uporabnosti in praktičnosti.

V nadaljevanju predstavljamo rezultate merjenja družbenih učinkov za projekt Model M, kot smo ga leta 2014 pripravili za potrebe študije kot primer s prilagoditvami za uporabo v Sloveniji. Za izračun smo uporabili preglednico SROI ter dodatne priloge v pomoč pri izboru kazalnikov ipd..

V sliki 1 prikazujemo, kako smo se lotili izračuna družbenega vpliva za projekt Model M.

VERIGA VREDNOSTI DRUŽBENEGA VPLIVA

Vir: Presentation of Report produced by GECES Sub-group on Social Impact Measurement, 28 November 2013, Source: Elaborated by EVPA from Rockefeller Foundation Double Bottom Line Project, adapted by Sub-group

Slika 1: Veriga vrednosti družbenega vpliva (IRDO, 2014)

Model M - program usposabljanja mladih brezposelnih za podjetništvo in nevladništvo, svetovanje ter ogledi dobrih praks se je pilotno izvajal v letih 2013-2017 v regiji Podravje. V ta namen smo že leta 2014 pripravili naslednji izračun za merjenje učinkov tega projekta na širšo družbo.

Tabela 1: Rezultat SROI – povzetek za Model M (2014)

POVZETEK IZRAČUNA	V EUR	LETO 0	LETO 1	LETO 2	LETO 3	LETO 4	LETO 5
----------------------	-------	--------	--------	--------	--------	-----------	--------

Skupaj	331.868,00	299.220,00	331.868,00	279.281,60	228.776,72	0,00	0,00	
Sedanja vrednost vsako leto		299.220,00	320.645,41	260.712,36	206.343,49	0,00	0,00	
Skupna sedanja vrednost (PV)							1.086.921,27	
Neto sedanja vrednost							983.741,27	
(PV minus vložek)							103.180,00	
Družbena donosnost (social return)							10,53	
Vrednost povračila na investiran znesek 1 EUR							1 EUR : 10,53 EUR	

Za vsak EUR vložka se povrne investicija v obliki družbenega povračila v vrednosti 10,52 EUR v 3 letih.

Mnenje o doseženem rezultatu SROI: Menimo, da je izračunani SROI dobra osnova za razmislek o družbenem povračilu tovrstnih dejavnosti. Temelji sicer na subjektivni oceni, a bi ob preverjanju več uradnih virov informacij lahko ugotovili, da odseva trenutno sliko možnih povračil tovrstnih dejavnosti družbi. (IRDO, 2014)

Iz navedenega lahko v nadaljevanju ugotovimo, da se je vložek v naslednjih letih (po l. 2014) res podeseteril.

Tabela 2: Poročilo o vplivu za projekt Model M v Podravju – izračun v letu 2014- priloga k izračunu SROI za Model M Podravje projekt

Poročilo o vplivu (IRDO, 2014): ZA MODEL M PROJEKT, leto 2014

Sestavina poročila	Opis
Povzetek	
<i>Datum poročanja in zajeto obdobje izvajanja aktivnosti in merjenja vpliva</i>	27.5.2014, 1 leto izvedbe, 3 leta vpliva
<i>Pregled poročila</i>	
Poslanstvo	
<i>Opis poslanstva</i>	Poslanstvo projekta je usposobiti v 2 mesecih 30 mladih za zaposlitev ali lastno ustanavljanje pravne osebe (profitne, neprofitne).
<i>Kako razumete problem, s katerim se poskušate ukvarjati?</i>	Trenutno zelo aktualen problem v družbi.
<i>Kako se nanj odzivite s svojimi ključnimi nameni, pristopom in temeljno usmeritvijo svojega dela?</i>	Razvili smo projekt Model M - program usposabljanja mladih brezposelnih za podjetništvo in nevladništvo, svetovanje ter ogled dobre prakse.
<i>Kako se odzivite na svoje koristnike?</i>	Poslušamo njihove potrebe in jim prilagajamo program.
Dejavnosti in rezultati	
<i>Kaj so bile vaše dejavnosti v obdobju poročanja? Zmorete napraviti preglednico dejavnosti?</i>	V okviru projekta bosta partnerja v letu 2014 izpeljala naslednje aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vodenje in koordinacijo projekta (vodenje, organizacija, poročanje...). 2. Model M 2014 – Poletno-jesenska šola (program usposabljanja mladih brezposelnih oseb in študentov za podjetništvo,

nevladništvo in inovativno iskanje zaposlitve).

3. Motiviranje udeležencev programa usposabljanja za najboljši podjetniški, nevladniški in karierni načrt.
4. Raziskavo med udeleženci programa usposabljanja v letih 2013 in 2014 o zadovoljstvu s programom in predlogih za razvoj mesta v smislu razvoja mladinskega podjetništva in nevladništva.
5. Mreženje in promocijske aktivnosti za projekt, evalvacijo, diseminacijo programa ter vključevanje širše populacije mladih in podjetnikov v razvoj mestnega podjetništva in nevladništva (medgeneracijsko povezovanje, mednarodno sodelovanje).

Kako se dejavnosti prenašajo v vaš vpliv? Zmorete prikazati svojo verigo vplivov?

S projektom želimo doseči (veriga vplivov):

- **Mladi:** bolj usposobljeni bodo za iskanje zaposlitve; imeli bodo znanje in na voljo svetovanje za ustanavljanje lastne pravne osebe, hitreje se bodo zaposlili na trgu dela, povečal se bo njihov socialni kapital...
- **strokovno osebje podpornih ustanov:** pridobitev uvida v potrebe iskalcev zaposlitve, okrepljena podpora mreža za iskalce zaposlitve, izmenjava znanja med strokovnimi osebami podpornih institucij
- **prostovoljci:** pridobitev znanja za delo z brezposelnimi, krepitev socialne mreže, pridobitev znanj v okviru programa za brezposelne, nagrada za prostovoljno delo
- **delodajalci:** nabor kadra za morebitno zaposlitev, promocija delodajalca, krepitev socialne mreže, vzpostavitev sodelovanja z lokalno skupnostjo, pridobitev predlogov za izboljšavo poslovanja
- **prostovoljci - predavatelji (podjetniki, strokovnjaki):** promocija predavatelja, krepitev socialne mreže, vzpostavitev sodelovanja z lokalno skupnostjo, pridobitev predlogov za izboljšavo predavanj, nabor morebitnih novih sodelavcev, prodaja izdelkov/storitev
- **sofinancerji (lokalna skupnost, sponzorji in donatorji):** Zmanjšanje števila brezposelnih oseb, večje povezovanje akterjev v lokalni skupnosti, promocija sofinancerja, ugotavljanje potreb drugih ciljnih skupin in predlogi za nove oblike sofinanciranja
- **investitorji (npr. v start-up podjetja):** vlagali bodo lahko v nove pravne osebe, promocija investitorja, krepitev socialnega kapitala, dobička

Kakšni so bili rezultati v obdobju poročanja?

- Uporabljeni kazalci
- Zabeležene vrednosti (izidov in posrednih izidov)
- Uporabljeni vložki (stroški, viri)

Uporabljeni kazalci:

- št. zaključenih usposabljanj udeležencev; št. novih zaposlitev na trgu; št. novih ustanovljenih pravnih oseb (Načrt: najmanj 20 usposobljenih brezposelnih oseb, najmanj 2 pravni osebi na novo registrirani, najmanj 2 novi zaposlitvi brezposelnih oseb)
- št. izvedenih predavanj, št. ur, št. udeleženih predavateljev
- št. opravljenih ur prostovoljnega dela, št. prostovoljcev, št. dni sodelovanja
- št. opravljenih ur za ogled, št. udeležencev ogleda, št. dni sodelovanja, št. potencialnih kandidatov za zaposlitev
- št. opravljenih ur predavateljskega dela, št. strokovnjakov, št. dni sodelovanja, št. zaposlenih novih oseb iz programa usposabljanja
- št. socialnih inovacij, št. zaposlenih oseb, št. objav v medijih, predlogi novih programov, razpisov
- št. novih ustanoviteljev, št. novih pravnih oseb, št. objav v medijih o investitorju

Zabeležene vrednosti izidov:

- Usposabljanje za 30 oseb v obsegu 127 ur po 10 eur/uro za 30 oseb; individualno svetovanje zanje po dogovoru
 - 10 oseb po 60 ur svetovalnega dela, 15 eur/uro
 - 5 prostovoljcev, 30 dni dela po 8 ur, 10 eur/uro za prostovoljno delo nagrada
 - 3 ogledi primerov dobre prakse, 3 dni dela po 8 ur, 15 eur/uro za vodenje po podjetju dobre prakse
 - 10 strokovnjakov- prostovoljcev, 10 dni dela po 8 ur, 15 eur/uro za strokovno delo nagrada
 - sofinanciranje projekta v vrednosti 30% sredstev celotnega projekta
 - zagon 2 podjetij in 2 NVO, promocija investitorja v 2 medijih, pobiranje dobička v 3. letu delovanja teh start-upov
- v skupnem znesku 1.086.921,27 EUR.

Uporabljeni vložki:

- Čas, delo, denar v skupnem znesku 103.180,00 EUR.

Izračun SROI:

Za vsak EUR vložka se povrne investicija v obliki družbenega povračila v vrednosti 10,52 EUR v 3 letih.

Vaši širši vplivi

Širši vplivi predstavljajo sodelovanje z drugimi organizacijami v Podravju in skupno ustvarjanje podpornega okolja za (samo)zaposlovanje mladih.

Ne-nameravani ali negativni posredni izidi

Negativni posredni izidi v poročilu niso bili zabeleženi.

Pregledovanje in odzivanje

Primerjava rezultatov z vašimi načrti in cilji za dano obdobje; ključni dejavniki

Dosežena spoznanja in zato predvidene spremembe

Ker gre za napoved, ocenjujemo, da bomo lahko projekt v 1. letu izpeljali (če bodo na voljo sredstva), prav tako s tolikšno podporo lahko pomagamo tudi naslednjim generacijam mladih.

Potrebna bo še več sodelovanja s podjetniki in ustvarjanje dodatnih izobraževanj za mlade, če želimo, da bo Slovenija bolj podjetna. To velja tudi za socialno podjetništvo, kjer znanj o podjetništvu in nevladništvu prav tako primanjkuje.

Vaš pogled, kako se razvija zunanji položaj (tveganja, priložnosti)

Potrebujemo več podpore z vladnega področja pri razvoju izobraževanj in izvedbi le-teh za mlade in socialno podjetništvo ter druge teme, povezane s tem.

Vaš načrt za naslednje leto

Vpisati naslednjo generacijo mladih in vse dosedanje generacije povezati v smislu medsebojne podpore in skupnega razvoja. Izobraževati za socialno podjetništvo.

Kako nameravate meriti uspeh načrta (nameni, cilji)

S kazalniki, kot omenjeno zgoraj in spremljanjem izračunov SROI za posamezna leta, tokrat v obliki poročil za nazaj.

Vaša bolj dolgoročna strategija za prihodnost

Spodbujati razvoj družbene odgovornosti v vseh slovenskih podjetjih in pri vseh prebivalcih Slovenije. V to sodi prav tako spodbujanje podjetništva, socialnega podjetništva ipd.

Glede na navedeno lahko ocenimo, da ima vlaganje v usposabljanje mladih, kot je bil projekt Model M v Podravju, velike učinke. To dokazuje tudi naša graditev Model M Skupnosti, kar opisujemo v nadaljevanju.

Ustvarjanje Skupnosti Model M Slovenija

Skupnost Model M Slovenija je namenjena izmenjavi informacij glede zaposlovanja, usposabljanja, poslovnih priložnosti in dobrih praks. Poudarek je na mreženju med posamezniki in podjetji ter drugimi organizacijami. Znotraj skupnosti Model M Slovenija organiziramo hitre poslovne sestanke med mladimi in podjetniki v posamezni regiji.

V skupnosti združujemo različne skupine ljudi:

- kandidate za zaposlitev (mlade, ki aktivno iščejo zaposlitev),
- ponudnike izdelkov in storitev (mlade, ki so ustanovili lastno podjetje ali nevladno organizacijo),
- iskalce kadrov (podjetja in druge pravne osebe, ki iščejo primerne kandidate za zaposlitev),
- ponudnike pripravništev in prakse (podjetja in druge pravne osebe, ki lahko mladim nudijo prakso ali pripravništvo),
- predavatelje in svetovalce mladim (podjetniki, nevladniki in drugi strokovni delavci, ki so mladim pripravljene svetovati),
- mladinske organizacije in organizacije za mlade, ki so usposobljene za krepitev zaposljivosti in zaposlenosti mladih v regiji,
- mlade, ki so že uspešno našli zaposlitev ali ustvarili svojo.

Model M Skupnost je samo s projektom Model M Slovenija v letih 2016-2018 pridobila 118 novih mladih udeležencev, več kot 80 novih predavateljev in 14 regionalnih partnerjev ter mnogih drugih. Naš socialni kapital je še večji, če k temu prištejemo še več kot 150 Modelov M iz Podravja iz preteklih let ter več kot 140 članov Inštituta za razvoj družbene odgovornosti IRDO, ki so po svojih močeh podpirali razvoj tega projekta. Več o aktivnostih, rezultatih in evalvaciji projekta Model M Slovenija najdete na spletni strani www.model-m.si.

Evalvacija projekta Model M Slovenija

Ob koncu projekta Model M Slovenija je inštitut IRDO opravil evalvacijo celotnega projekta. Opravil je eno kvalitativno in dve kvantitativni raziskavi ter pregledal sprotne evalvacije projekta.

Iz opisnih odgovorov 16-tih mnenjskih voditeljev, podjetnikov, svetovalcev, nevladnikov in predavateljev ter mladih udeležencev v projektu Model M Slovenija je bilo ugotovljeno, da so v projektu sodelovali podobni ljudje, z visoko stopnjo proaktivnosti in zavedanja o sebi in okolici.

Iz odgovorov je bilo mogoče razbrati, da vsi pritrjujejo pomenu vseživljenjskega izobraževanja in dopolnjevanju formalnega izobraževanja z neformalnim izobraževanjem. Projekt Model M Slovenija so označili kot pomembno dodano vrednost za mlade na njihovi poti do zaposlitve zaradi številnih že preizkušenih pozitivnih učinkov. Mladi so izrazili pohvale in zahvale projektu Model M Slovenija, ker jim je ponudil dobro priložnost, da spoznajo sebe in svoje kompetence, preko tega pa trdneje zastavijo svojo zaposlitveno in tudi življenjsko pot.

Spletno anketo za predavatelje, moderatorje in druge s projektom povezane osebe je izpolnilo 27 oseb. Kar 77 % vseh teh je s programom Model M Slovenija izredno zadovoljnih, podalo mu je najvišjo oceno odlično. 73 % je obkrožilo največjo potrebo po usposabljanju Model M Slovenija še naprej. Anketiranci so ocenili tudi samo en dan izvedbe usposabljanja v okviru projekta Model M Slovenija, tisti dan, ko so bili prisotni. Podali so 88 % odličnih ocen za koncept usposabljanja, 84 %

odličnih ocen za komunikacijo z mladimi, 77 % odličnih ocen za izvedbo enega študijskega dneva v celoti.

Glede na spoznanja iz raziskave in evalvacije projekta lahko ugotovimo, da so udeleženci, predavatelji in drugi vključeni v projekt z le-tem večinoma zadovoljni in da so učinki projekta dobro vidni. Do konca maja 2018 se je namreč od 118 vključenih oseb zaposlilo kar 50 le-teh (42,37 %), do konca projekta (15. 9. 2018) pa pričakujemo še vsaj nekaj zaposlitev. Tako tisti, ki so bili in tisti, ki niso bili vključeni v projekt, menijo, da mladi sami ne bodo zmogli financirati takšnih projektov v prihodnje in da bi bilo najbolje, če to naredi Evropska unija, država in / ali lokalna skupnost. Le majhen delež mladih je namreč pripravljen plačati za takšno usposabljanje.

Da se bo projekt Model M Slovenija najlažje nadaljeval, če bodo finance, meni večina anketirancev. Iz primera Mestne občine Maribor lahko potrdimo, da se podpora projektu Model M dejansko tudi finančno obrestuje. Mestna občina Maribor je v letih od 2012 – 2017 projekt sofinancirala v višini 39.856,86 EUR, Inštitut IRDO je preko sredstev na javnem razpisu Urada Republike Slovenije za mladino v višini 339.206,59 EUR vložena sredstva podeseteril (za obdobje 2016-2018).

Kaj si želijo mladi po končanem projektu Model M Slovenija?

Anketiranci si želijo več vsebin s področja karijerne orientacije v redno izobraževanje – srednje šole in fakultete ali pa vsaj nadaljevanje sofinanciranja oziroma financiranja projektov, kot je Model M Slovenija in vsaj tako delno zagotoviti mentorstvo mladim. Največ sredstev pričakujejo od države in Evropske unije. Klasične vsebine so še vedno aktualne, mladi z veseljem poslušajo, kako se predstaviti delodajalcu, kako napisati CV, pa kako javno nastopati, vstopiti v podjetništvo in uporabljati družabna omrežja. Visoko, celo najvišje med željenimi vsebinami so spoznavanje sebe, svojih zmožnosti in zastavljanje lastnih ciljev in poznavanje lastnih kompetenc.

Mladi pravijo, da so najmočnejši kanali za promoviranje projekta Model M Slovenija družabna omrežja, sledijo jim povezave in predstavitve med mladimi na šolah in fakultetah, starejši so označili obraten vrstni red, izkušnje pa so pokazale, da je potrebno biti pri pridobivanju udeležencev zelo spreten in inovativen. Kombinacija obojega zagotovo, predvsem pa kvaliteta programa, kvaliteta predavateljev, dobra izbira lokacije in smiselni časovni obseg.

Poraja se vprašanje, ali ne bi bilo smiselno metodo usposabljanja Model M Slovenija s kakšnim projektom ali državnim ukrepom prenesti v obstoječe kurikulumne vsebine vseh izobraževalnih institucij v Sloveniji (npr. za zadnje letnike poklicnih in srednjih šol ter fakultet). Tako bi zajeli celotno populacijo, z metodo usposabljanja Model M Slovenija pa povezali čim več mladih z gospodarstvom, nevladnimi organizacijami in izobraževalnimi ustanovami.

Viri:

- *Interna gradiva inštituta IRDO 2004-2018*
- *IRDO (2014). Merjenje družbenih učinkov socialnih podjetij 2014 - testni obrazec, primer projekta Model M IRDO za leto 2014, interno gradivo.*
- *Projekt Model M Slovenija: dostopno na: www.model-m.si*
- *Priročnik Model M Slovenija- Train the trainer, Rezultati projekta model M Slovenija. Dostopno na: <http://www.model-m.si/wp-content/uploads/2018/09/IRDO-Train-the-trainers-OK.pdf>*

